

Față de gravitatea faptei săvârșite - conducerea pe drumurile publice unui autoturism fără a acorda prioritate pietonilor angajați în traversarea regulamentară a străzii și fără a adapta viteza la condițiile de trafic, de împrejurarea că din cauza nerespectării obligațiilor impuse de OUG nr.195/2002 inculpatul a produs din culpa sa exclusivă un accident rutier soldat cu moartea unei persoane, de perioada scursă de la comiterea faptei de aproximativ 2 ani și 6 luni (și nu de 4 ani cum greșit a socotit prima instanță) în care inculpatul a beneficiat, chiar dacă nu în permanență, de dreptul de a conduce autovehicule pe drumurile publice, infracțiunea săvârșită creează față de acesta o nedemnitate în exercitarea dreptului prevăzut de art. 66 lit.i cod penal.

În ceea ce privește sumele pretinse de părțile civile cu titlu de daune morale, Curtea reține ca la aprecierea cuantumului despăgubirilor morale trebuie să aibă în vedere anumite criterii cum sunt: criteriul echității care presupune existența unei corespondențe între prejudiciul încercat și dimensiunea despăgubirii, criterii referitoare la consecințele negative suferite de cei în cauză, în plan fizic, psihic și afectiv, criterii referitoare la importanța valorilor lezate, măsura în care acestea au fost lezate. Toate aceste criterii trebuie să conducă la stabilirea unei sume care să reprezinte o justă și reală despăgubire a părților civile, cu efect de satisfacție și să nu reprezinte o sancțiune excesivă pentru autorul faptei prejudiciabile ori ca venituri necuvenite părților civile.

În absența unor criterii legale pe baza cărora să se poată realiza o cuantificare obiectivă a daunelor morale, instanța este cea care va proceda la stabilirea acestora în raport de consecințele negative produse, importanța valorilor lezate părții civile, intensitatea și consecința traumei psihice suferite, în ce măsură a fost afectată situația materială și socială a acesteia. Despăgubirile reprezentând daune morale trebuie să fie rezonabile, aprecierea și cuantificarea acestora să fie justă și echitabilă, să corespundă prejudiciului moral real și efectiv produs părții vătămate și suferite de aceasta, în așa fel încât, după cum am arătat, să nu se ajungă la o îmbogățire fără just temei al celui îndreptățit să pretindă și să primească daune morale, dar nici să fie derizorii.

(Decizia Penală nr.34/A/14.04.2025 Curtea Militară de Apel)

Prin sentința penală nr.142 pronunțată la data de 01.11.2024 de către Tribunalul Militar București, în dosarul nr. 125/753/2024, s-au hotărât următoarele:

În temeiul art. 192 alin. (1) și alin. (2) Cod penal cu aplicarea art. 396 alin. (10) Cod procedură penală, a fost condamnat inculpatul plt. SML la pedeapsa de 2 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă.

În temeiul art. 91 Cod penal, a fost suspendată executarea pedepsei închisorii, stabilind conform art. 92 Cod penal un termen de supraveghere de 2 ani.

În baza art. 93 alin. (1) Cod penal, a obligat inculpatul ca pe durata termenului de supraveghere să respecte următoarele măsuri de supraveghere: a) să se prezinte la Serviciul de Probațiune Ilfov, la datele fixate de acesta; b) să primească vizitele consilierului de probațiune

desemnat cu supravegherea sa; c) să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile; d) să comunice schimbarea locului de muncă; e) să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

În baza art. 93 alin. (2) lit. b) Cod penal, s-a impus condamnatului obligația să frecventeze un program de reintegrare socială derulat de serviciul de probațiune sau organizat în colaborare cu instituții din comunitate.

În baza art. 93 alin. (3) Cod penal, pe parcursul termenului de supraveghere, inculpatul va presta o muncă neremunerată în folosul comunității în cadrul Primăriei Comunei Chiajna sau în cadrul Poliției Locale Chiajna pe o perioadă de 60 de zile lucrătoare.

În temeiul art. 404 alin. (2) Cod procedură penală și art. 91 alin. (4) Cod penal, a pus în vedere inculpatului că, în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni în cursul termenului de încercare, precum și în cazul nerespectării măsurilor de supraveghere și obligațiilor impuse, se vor aplica dispozițiile art. 96 Cod penal, privind revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere.

A fost stabilită culpa în producerea accidentului în proporție de 100% în sarcina inculpatului plt. SML.

În temeiul art. 397 alin. (1) Cod procedură penală coroborat cu art. 25 alin. (1) Cod procedură penală, a fost admisă acțiunea civilă formulată de partea civilă Spitalul Universitar de Urgență București și obligă partea responsabilă civilmente SC E.R.A.S. SA la plata sumei de 3.191,30 lei și a dobânzii legale calculate începând cu data de 06.10.2022 și până la plata efectivă a debitului.

În temeiul art. 397 alin. (1) Cod procedură penală coroborat cu art. 25 alin. (1) Cod procedură penală, a fost admise, în parte, acțiunile civile formulate de către părțile civile DIR (fiu), DM (noră), DAG (fiică), TI (soră) și pentru părțile DD (nepot), DE (nepot) și DA (nepoată) de reprezentanții lor legali, și în consecință a obligat partea responsabilă civilmente SC E.R.A.S. SA la plata următoarelor sume cu titlu de daune morale:

- către părțile civile DIR și DAG câte 35.000 euro (echivalentul în lei la cursul BNR din ziua plății);

- către părțile civile DA și TI câte 20.000 euro (echivalentul în lei la cursul BNR din ziua plății);

- către părțile civile DD, DE și DM câte 10.000 euro (echivalentul în lei la cursul BNR din ziua plății).

III. În baza art. 274 alin. (1) Cod procedură penală, a obligat pe inculpatul plt.SML la plata sumei de 6.000 lei, cu titlul de cheltuieli judiciare avansate de stat (din care 5.485 de lei pentru faza de urmărire penală).

Pentru a pronunța astfel, prima instanță a reținut următoarele:

Prin rechizitoriul nr. 964/323/P/2022 din data de 13.05.2024 întocmit de Ministerul Public – Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București și înregistrat pe rolul acestei instanțe sub nr. 125/753/2024 din data de 21.05.2024, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului plt. SML, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de ucidere din culpă prevăzută de art. 192 alin. (1) și alin. (2) Cod penal.

Prin actul de sesizare s-a reținut, în fapt, în esență, că la data de 06.10.2022, în jurul orei 16:00, inculpatul a condus autoturismul marca Seat Leon cu numărul de înmatriculare DJ pe bulevardul Drumul Taberei din municipiul București, dinspre strada Sibiu către strada Brașov, iar la trecerea de pietoni situată în apropierea imobilului cu nr. 28 a accidentat-o pe persoana vătămată DM, care se angajase în traversarea pe marcajul pietonal, ulterior survenind decesul acesteia.

Prin încheierea nr. 142 din data de 09 iulie 2024 a judecătorului de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Militar București, pronunțată în dosarul 125/753/2024/a1, definitivă prin necontestare, în baza art. 346 alin. (1) Cod procedură penală, a fost constatată legalitatea sesizării Tribunalului Militar București cu rechizitoriul nr. 964/323/P/2022 din data de 13.05.2024 al Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București privind pe inculpatul plt. SML [trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă prevăzută de art. 192 alin. (1) și alin. (2) Cod penal], a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală.

La termenul din 18 septembrie 2024, prezent în fața instanței de judecată, după aducerea la cunoștință a drepturilor și obligațiilor prevăzute de art. 83 Cod procedură penală, art. 108 alin. (1), alin. (2) și art. 374 alin. (2) Cod procedură penală, inculpatul a fost de acord să dea declarație și a recunoscut săvârșirea faptei pentru care s-a dispus trimiterea sa în judecată, solicitând ca judecata să se desfășoare numai pe baza probelor administrate în cursul urmăririi penale și a înscrisurilor prezentate de părți, potrivit procedurii în cazul recunoașterii învinuirii, prevăzută de art. 375 Cod procedură penală.

Față de poziția procesuală exprimată de inculpat, instanța de judecată a încuviințat cererea inculpatului ca judecata să aibă loc numai pe baza probelor administrate în cursul urmăririi penale și a înscrisurilor în circumstanțiere, dând eficiență dispozițiilor art. 375 Cod procedură penală cu referire la art. 374 alin. (4) Cod procedură penală.

În latură penală, evaluând ansamblul probator administrat în cauză, prin raportare la manifestarea de voință a inculpatului de la termenul din 18 septembrie 2024, Tribunalul Militar a constatat că acesta a săvârșit infracțiunea reținută în sarcina sa:

Sub aspectul situației de fapt, Tribunalul Militar a reținut că la data de 06 octombrie 2022, în jurul orei 16.00, inculpatul SML a condus autoturismul marca Seat Leon cu numărul de înmatriculare DJ, pe banda a doua a străzii Drumul Taberei din sectorul 6 al municipiului București, dinspre strada Sibiu către strada Brașov, pentru a ajunge în localitatea Dudu (declarația de suspect SML din data de 16.01.2024). Victima DM și partea civilă DA s-au angajat în traversarea străzii Drumul Taberei, în mers, pe marcajul pietonal din apropierea imobilului de la numărul 28, de la dreapta la stânga raportat la direcția de deplasare a autovehiculului marca Seat Leon cu numărul de înmatriculare DJ (declarația de martor MEG din data de 31.10.2022).

Din cauza neatenției și neadaptării vitezei la condițiile de trafic, inculpatul SML nu a acordat prioritate de trecere și a accidentat pe victima DM în momentul în care aceasta era angajată în traversarea străzii. Locul impactului a fost poziționat pe strada Drumul Taberei, mun. București, sectorul 6, pe banda nr. 2 corespunzătoare sensului de mers dinspre strada Sibiu către strada Brașov, pe trecerea de pietoni (declarația de martor MEG din data de 31.10.2022; declarația de suspect SML din data de 16.01.2024).

Inculpatul SML nu a efectuat manevre de schimbare a direcției de mers către stânga și nici nu a acționat sistemul de frânare al autoturismului înainte de impactul frontal cu victima DM, în momentele premergătoare frânării autoturismul circulând cu circa 55km/h (declarația de suspect SML din data de 16.01.2024).

Tribunalul Militar a reținut că dinamica producerii accidentului de circulație se impune a fi analizată, în special, prin coroborarea aspectelor rezultate din cuprinsul declarațiilor persoanelor audiate, indicate mai sus, dar și prin prisma unor elemente obiective certe cum sunt condițiile concrete de circulație la momentul producerii accidentului pe sectorul de drum în discuție, leziunile produse victimei și avariile autovehiculului.

Mai departe, Tribunalul a subliniat că, potrivit normelor elementare de criminalistică, leziunile produse pietonilor prin lovire directă de vehicul trebuie să îndeplinească două condiții esențiale și

anume: să fie situate pe partea corpului orientată spre direcția din care vine vehiculul; să fie situate la aceeași înălțime fața de carosabil cu părțile vehiculului care prezintă avarii.

S-a mai arătat că autoturismul condus de inculpatul SML prezenta avarii la parbriz (dreapta jos), capotă motor (dreapta), bară față dreapta, far dreapta, urme ștergere praf plafon (proces verbal de cercetare la fața locului din data de 06.10.2022 cu planșe fotografice).

În speța de față, a fost remarcat faptul că leziunile care au necesitat forțe mari de impact sunt situate pe partea stângă a corpului victimei. Acestea susțin că în momentul impactului primar, care generează și cel mai mare șoc (leziunile primare), corpul victimei era orientat cu partea din stânga spre direcția din care se deplasa autoturismul și indică faptul că victima se deplasa pe o direcție de la dreapta la stânga conform direcției de deplasare a autoturismului și perpendicular pe axa drumului.

Concluzionând, identificarea avariilor autoturismului, astfel cum rezultă din procesul verbal de cercetare și fotografiile operativ judiciare, coroborate cu vătămrile victimei, astfel cum rezultă din actele medicale de la dosar, au confirmat în opinia Tribunalului Militar dinamica producerii accidentului, indicând un impact la nivelul părții fronto – laterale din dreapta caroseriei autoturismului, cu victima aflată în situație de deplasare pe o direcție de la dreapta la stânga în raport cu traiectoria vehiculului, pivotarea pe capotă, izbirea capului de parbriz, urmat de proiectarea și căderea victimei pe carosabil.

Starea de pericol și momentul apariției stării de pericol, sunt parametri extrem de importanți în cadrul dinamicii producerii oricărui accident de circulație. Dinamica producerii accidentului a evidențiat că victima a fost accidentată în timp ce traversa strada pe marcajul trecerii pentru pietoni.

În condițiile date, a fost constatat faptul că starea de pericol a fost creată în mod nemijlocit de către inculpatul SML, prin faptul că a circulat neatent la trecerea de pietoni, fără să reducă viteza, astfel încât să oprească autoturismul în siguranță pentru a acorda prioritate de trecere victimei angajată în traversare regulamentară.

Având în vedere condițiile concrete în care s-a produs accidentul, pieton lovit pe marcajul trecerii de pietoni, s-a arătat că este lipsită de relevanță stabilirea distanței parcursă de victimă din momentul apariției stării de pericol până la impact, distanța la care se afla autoturismul în momentul declanșării stării de pericol și eventual viteza de evitare a producerii accidentului, deoarece, după cum s-a văzut, starea de pericol a fost creată de către inculpatul SML, iar nu de către victima DM.

Victima DM a fost transportată, în stare critică, la Spitalul Universitar de Urgență București, decesul survenind la data de 06.10.2022. Prin raportul medical de necropsie nr. A3/1306/2022 emis de Institutul Național de Medicină Legală Mina Minovici, s-a concluzionat că moartea numitei DM a fost violentă. Moartea s-a datorat șocului traumatic și hemoragie survenit în evoluția unui poli traumatism cranio – cerebral, toraco – abdominal și de membre, cu multiple fracturi și rupturi viscerale. Leziunile traumatice constatate la necropsie s-au putut produce prin lovire cu și de corp/plan dur, posibil în circumstanțele unui accident rutier cu victima pieton. Între leziunile traumatice și deces există o legătură de cauzalitate directă necondiționată. Moartea datează din 06.10.2022 după o internare de sub 24 ore la Spitalul Universitar de Urgență București (file 65 – 70 volum 2 urmărire).

Sub aspectul încadrării juridice, Tribunalul Militar a reținut că fapta inculpatului SML constând în aceea că, la data de 06 octombrie 2022, în jurul orei 16:00, a condus autoturismul marca Seat Leon cu numărul de înmatriculare DJ pe bulevardul Drumul Taberei din municipiul București, dinspre strada Sibiu către strada Brașov, iar la trecerea de pietoni situată în apropierea imobilului cu nr. 28 a accidentat-o pe victima DM, care se angajase în traversarea pe marcajul pietonal, ulterior survenind decesul acesteia, întrunește elementele de tipicitate obiectivă și subiectivă ale infracțiunii de ucidere din culpă, prevăzută de art. 192 alin. (1) și alin. (2) Cod penal.

Elementul material al infracțiunii de ucidere din culpă este reprezentat de orice acțiune sau inacțiune susceptibilă de a produce, direct sau indirect, decesul unei persoane, iar în speță, constă în acțiunea inculpatului de a surprinde și a accidenta victima DM, care era angajată în traversarea marcajului pietonal, regulamentar.

Acțiunea a fost săvârșită cu ocazia efectuării unei activități – aceea de conducere a unui autoturism pe drumurile publice, pentru exercitarea căreia sunt stabilite reguli prin acte normative – O.U.G. nr. 195/2002 și H.G. nr. 1391/2006. Totodată, acțiunea este urmarea nerespectării dispozițiilor legale pentru efectuarea activității de conducere a unui autoturism.

Potrivit art. 6 pct. 1 din O.U.G. nr. 195/2002 acordarea priorității este înțeleasă ca obligația oricărui participant la trafic de a nu își continua deplasarea sau de a nu efectua orice altă manevră, dacă prin acestea îi obliga pe ceilalți participanți la trafic care au prioritate de trecere să își modifice brusc direcția sau viteza de deplasare ori să oprească. De asemenea, la punctul 26 al aceluiași articol, prioritatea de trecere reprezintă dreptul unui participant la trafic de a trece înaintea celorlalți participanți la trafic cu care se intersectează, în conformitate cu prevederile legale privind circulația pe drumurile publice.

Pietonii au prioritate de trecere față de conducătorii de vehicule atunci când sunt angajați în traversarea drumurilor publice prin locuri special amenajate, marcate și semnalizate corespunzător, ori la culoarea verde a semaforului destinat pietonilor, în acord cu dispozițiile art. 72 alin. (2) din O.U.G. nr. 195/2002. Dispoziția este reluată în cuprinsul art. 135 lit. h) din Regulamentul nr. 1391/2006.

În acord cu prevederile art. 48 din O.U.G. nr. 195/2002, conducătorul de vehicul trebuie să respecte regimul legal de viteză și să o adapteze în funcție de condițiile de drum, astfel încât să poată efectua orice manevră în condiții de siguranță. Dispoziția este reluată în cuprinsul art. 121 alin. (1) din Regulamentul nr. 1391/2006.

Tribunalul a reținut că, în conformitate cu art. 123 lit. g) din Regulamentul nr. 1391/2006, conducătorul de vehicul este obligat să circule cu o viteză care să nu depășească 30km/h, în localități, sau 50km/h în afara localităților, în zona de acțiune a indicatorului de avertizare „Copii” în intervalul orar 7.00-22.00.

Conducătorul de vehicul este obligat să circule cu o viteză care să nu depășească 30 km/h (n.j. *viteză maximă legală, iar nu o viteză către care conducătorul auto trebuie să tindă*) în localități în zona de acțiune a indicatorului de avertizare „Copii” în intervalul orar 7.00-22.00, la trecerile pentru pietoni nesemnalizate, semnalizate prin indicatoare și marcaje, pentru a observa pietonii aflați pe trotuar, în imediata apropiere a părții carosabile, care intenționează să se angajeze în traversare, în acord cu dispozițiile art. 123 lit. h) din Regulamentul nr. 1391/2006.

S-a mai reținut că inculpatul pătrunsese în zona de acțiune a indicatorului de avertizare „Copii”, la întâlnirea acestui indicator, conducătorii de vehicule trebuie să-și mărească atenția, pentru a observa din timp indicatorul și marcajul trecere pentru pietoni.

Circulația în apropierea marcajului pietonal era aglomerată fiind mașini oprite atât înainte de trecerea de pietoni cât și după trecerea de pietoni. În plus, inculpatul a afirmat la cercetarea la fața locului, nedovedit de vreun alt mijloc de probă că „din cauza soarelui puternic nu a observat doi pietoni care s-au angajat în traversarea străzii pe marcajul pietonal, *în fugă*, de la dreapta la stânga, privind sensul său de mers.”, iar audiat în calitate de suspect a indicat că „am observat asfaltul umed, iar din partea stângă, dintre blocurile turn, situate pe partea stângă, *am fost orbit de razele de soare*, motiv pentru care m-am hotărât să cobor parasolarul pentru a mă proteja.”

Raportat la aceste apărări, Tribunalul Militar a reținut că atâta vreme în legislația care stabilește normele de circulație pe drumurile publice *nu există dispoziții care să interzică pietonului alergarea pe trecerea de pietoni sau norme care să deroge de la regula în raport de care pietonii au*

prioritate la traversarea străzii pe marcajul pietonal, trebuie analizată apărarea inculpatului din perspectiva condițiilor cazului fortuit reglementat de art. 31 cod penal.

Astfel, este lipsită de relevanță, sub aspectul reținerii elementelor de tipicitate ale infracțiunii de ucidere din culpă, împrejurarea că victima a pătruns în alergare ușoară pe trecerea de pietoni, dacă accidentul se datorează comportamentului inculpatului, victima având de parcurs până pe banda de deplasare al inculpatului cel puțin 3,5 metri astfel că, raportat la vârsta victimei – 62 ani, nu se poate vorbi de apariția bruscă a victimei ce nu putea fi prevăzută de șofer, în condițiile art. 31 Cod penal, care să determine o lipsă de reacție.

În sensul art. 31 Cod penal, imposibilitatea de a prevedea ivirea împrejurării care a dat naștere rezultatului neașteptat are caracter obiectiv, în sensul că, în situația dată, apariția acelei împrejurări, nu ar fi putut să fie prevăzută de nici o altă persoană.

În speță, în sarcina inculpatului s-a reținut că, aflându-se la volanul unui autovehicul și nereducând viteza până la limita evitării oricărui pericol în apropierea unei treceri de pietoni semnalizate și marcate corespunzător, așa cum îi impuneau prevederile legale enumerate mai sus, a accidentat mortal victima care a traversat carosabilul, de la dreapta la stânga.

Împrejurări precum cele indicate (soare orbitor, carosabil umed), raportate la dispozițiile legale mai sus antamate, impuneau inculpatului – conducător auto să adapteze viteza la condițiile de trafic și de vizibilitate, în așa fel încât să aibă permanent controlul autovehiculului și să fie în măsură să evite orice pericol. Era obligatorie reducerea vitezei până la limita care să asigure prevenirea accidentelor, dacă vizibilitatea conducătorului auto era redusă de autoturismele parcate pe prima bandă a străzii și de razele solare.

De altfel, ulterior pătrunderii în zona de acțiune a indicatorului de avertizare „Copii”, inculpatul avea obligația să-și mărească atenția pentru a evita orice accident și poată să acorde prioritate de trecere, în condiții de siguranță, pietonilor care circulau pe marcaj fie din stânga sa, fie din dreapta sa. Drept consecință a conduitei sale culpabile, și-a asumat riscul producerii unui accident care, în condițiile date, era previzibil.

În raport cu această stare de fapt, Tribunalul a apreciat că accidentarea victimei nu este urmarea unei împrejurări ce nu putea fi prevăzută, ci se datorează nerespectării regulilor de circulație mai sus menționate.

De altfel, este evident că însăși dispozițiile art. 123 lit. h) din Regulamentul nr. 1391/2006 au în vedere și această posibilitate și au drept scop tocmai înlăturarea stării potențiale de pericol pe care această împrejurare o creează pentru siguranța circulației pe drumurile publice.

Acțiunea inculpatului a avut ca rezultat moartea unei persoane, victima DM. Legătura de cauzalitate între acțiunea inculpatului și decesul victimei a fost stabilită prin raport medico-legal de necropsie nr. A3/1306/2022, potrivit căruia: „între leziunile traumatiche și deces există o legătură de cauzalitate directă necondiționată”.

Pe latură subiectivă, inculpatul a săvârșit fapta cu vinovăție în forma culpei prevăzută art. 16 alin. (4) lit. b) Cod penal întrucât, nu a prevăzut rezultatul faptei sale, însă putea și trebuia să îl prevadă. Sintetizând cele indicate mai sus, posibilitatea evitării accidentului îi revenea conducătorului auto, întrucât avea obligația de a circula cu viteza legală și de a se asigura că pe marcajul pietonal nu sunt angajați pietoni în traversare.

În stabilirea culpelor Tribunalul a avut în vedere că inculpatul SML exercita o activitate pentru care este necesară urmarea unor cursuri de pregătire precum și promovarea unui examen. Astfel, a considerat că inculpatul SML este cel care trebuie să manifeste o atitudine precaută și un stil de condus preventiv. Ca atare, a stabilit culpa în producerea accidentului în proporție de 100% în sarcina inculpatului.

În procesul de individualizare a pedepselor, Tribunalul Militar a considerat că trebuie avută în vedere atât *prevenția specială* stipulată de art. 3 din Legea nr. 254/2013, prin stabilirea și aplicarea pedepsei urmărindu-se prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, intimidarea infractorului prin intermediul pedepsei și reeducarea sa în scopul evitării recidivei, *cât și prevenția generală* prin descurajarea generală a potențialilor făptuitori în comiterea unor astfel de infracțiuni, precum și prin retribuție (expresie a indignării societății în ansamblu față de aceste infracțiuni și a poziției statului în sensul că aceste fapte nu vor rămâne nesancționate).

Față de criteriile de individualizare prevăzute de art. 74 Cod penal, se impun a fi analizate, pe de o parte, *fapta comisă* [a) împrejurările și modul de comitere a infracțiunilor, precum și mijloacele folosite; b) starea de pericol creată pentru valorile ocrotite; c) natura și gravitatea rezultatelor produse ori a altor consecințe ale infracțiunilor; d) motivul săvârșirii infracțiunilor și scopul urmărit], iar pe de altă parte *persoana inculpatului* [e) natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului; f) conduita după săvârșirea infracțiunilor și în cursul procesului penal; g) nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială].

A mai reținut că atunci când judecata s-a desfășurat în condițiile art. 375 alin. (1), (1¹) și (2) Cod procedură penală, în caz de condamnare sau amânare a aplicării pedepsei, limitele de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii se reduc cu o treime, iar în cazul pedepsei amenzii, cu o pătrime [art. 396 alin. (10) Cod procedură penală]. În concluzie, Tribunalul a reținut că limitele de pedeapsă prevăzute de art. 192 alin. (2) Cod penal raportat la art. 396 alin. (10) Cod procedură penală, sunt închisoarea de la 1 an și 4 luni la 4 ani și 8 luni.

Din examenul global al criteriilor prevăzute de art. 74 alin. (1) lit. a) – d) Cod penal, Tribunalul a reținut că inculpatul nu a adaptat viteza autoturismului, a surprins și accidentat pe trecerea de pietoni victima. A apreciat gradul de pericol concret al infracțiunii ca fiind mediu, prin consecințele produse (fapta a avut ca urmare producerea unui accident rutier, în accepțiunea art. 75 din O.U.G. nr. 195/2002 și decesul victimei). Acest aspect denotă faptul că inculpatul nu a conștientizat importanța valorilor sociale privitoare la siguranța circulației pe drumurile publice, sens în care, pentru atingerea scopului represiv și preventiv al pedepsei, Tribunalul Militar a ales o pedeapsă orientată peste minimul prevăzut de normele speciale.

Față de criteriile de individualizare prevăzute de art. 74 alin. (1) lit. e) – g) Cod penal, Tribunalul a concluzionat că premisele pentru evoluția pozitivă a comportamentului inculpatului sunt posibile, raportat la gradul ridicat de dezvoltare psihică și intelectuală, determinat de vârsta inculpatului (40 de ani la momentul săvârșirii faptei) și educația școlară (absolvent de studii superioare), ce îi permit să înțeleagă caracterul antisocial al faptelor sale. Inculpatul este integrat social, este căsătorit, are doi copii minori și este cadru militar activ cu grad de plutonier. Experiența de viață și funcția de militar activ i-au permis să înțeleagă dimensiunea reală a comportamentului său antisocial. Chiar dacă nu din momentul primei audieri, inculpatul a avut o conduită procesuală pozitivă: a participat activ la efectuarea anchetei penale, punând la dispoziția organelor de urmărire penală informațiile necesare, a recunoscut comiterea faptei și vinovăția sa, a manifestat atitudine de regret.

Tribunalul Militar a apreciat că o pedeapsă de 2 ani închisoare, corespunde gradului de pericol social al infracțiunii săvârșite, fiind proporțională cu scopul urmărit, suficientă pentru a-l determina pe inculpat să înțeleagă gravitatea infracțiunii comise și să evite, pe viitor, conduita iresponsabilă pe fondul căreia a comis infracțiunea.

Ținând seama solicitarea Ministerului Public privind aplicarea *pedepselor complementară și accesorie prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. i) Cod penal*, constând în *interzicerea dreptului de a conduce anumite categorii de vehicule stabilite de instanță*, a reținut că în considerarea art. 67 alin. (1) Cod penal, pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi poate fi aplicată dacă

pedeapsa principală stabilită este închisoarea sau amenda și instanța constată că, față de natura și gravitatea infracțiunii, împrejurările cauzei și persoana infractorului, această pedeapsă este necesară.

A fost reținut că decizia nr. LXXIV/2007 pronunțată de Î.C.C.J. își păstrează rațiunea în măsura în care instanța nu dispune interzicerea drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a) – o) Cod penal în mod automat, prin efectul legii, ci apreciază conținutul său concret, în funcție de criteriile stabilite în art.74 alin.(1) Cod penal.

S-a mai arătat că interzicerea exercitării dreptului de a conduce anumite categorii de vehicule, ca pedeapsă complementară, poate fi aplicată în condițiile art. 66 alin. (1) lit. i) Cod penal raportat la art. 67 alin. (1) Cod penal, dacă pedeapsa principală este închisoarea sau amenda și instanța constată că, față de natura și gravitatea infracțiunii, *împrejurările cauzei și persoana infractorului*, această pedeapsă este necesară.

Tribunalul Militar a observat că analiza Ministerului Public s-a rezumat la enumerarea a doar două dintre cele patru criterii indicate de legiuitor (natura și gravitatea faptei săvârșite). S-a făcut abstracție de celelalte două criterii (*împrejurările cauzei și persoana infractorului*), deși luarea unei decizii în privința alegerii și aplicării pedepselor complementare, presupune o evaluare globală a criteriilor menționate de legiuitor, întrucât cei patru factori se pot completa sau compensa reciproc.

Astfel, întrucât sancțiunea este menită să completeze represiunea instituită prin pedeapsa principală, instanța apreciază că interzicerea dreptului de a conduce anumite categorii de vehicule stabilite de instanță trebuie să respecte condiția proporționalității și prin raportare la împrejurările concrete existente la momentul pronunțării soluției. Doar dacă acestea din urmă pot să determine temerea actuală că lăsarea pe mai departe a condamnatului de a conduce asemenea vehicule creează o potențială stare de pericol.

Tribunalul Militar nu a negat că inculpatul a săvârșit o infracțiune contra siguranței circulației pe drumurile publice care a avut ca urmare imediată moartea unei persoane, însă, prin raportare la fizionomia specifică a prezentei cauze, caracterizată de trecerea unei perioade de timp considerabile de aproximativ 4 ani de la momentul producerii accidentului de circulație, pe parcursul căreia inculpatul nu a solicitat și nu a obținut în permanență prelungirea dovezii de circulație în condițiile art. 111 alin. (6) din O.U.G. nr. 195/2002, Tribunalul a apreciat că interzicerea exercitării dreptului de a conduce nu constituie un mijloc eficient și proporțional care să completeze scopul pedepsei principale.

În privința modalității de executare a pedepsei de 2 ani închisoare aplicată, cu privire la pericolozitatea socială a faptei ce face obiectului prezentului dosar, Tribunalul a reținut că în concret aceasta a vătămat acele valori primordiale apărute în primul rând de legea penală, cum ar fi viața, sănătatea, integritatea fizică și psihică și că participanții la trafic au avut de suferit în urma săvârșirii acestei infracțiuni.

A mai constatat că scopul educativ preventiv al pedepsei poate fi atins și fără executarea în regim de detenție, simpla suspendare sub supraveghere a executării ar fi de natură să asigure respectarea pe viitor a normelor penale de către inculpat.

Tribunalul a optat asupra acestui mod de executare a pedepsei considerând că prevenirea unui comportament asemănător, este necesară instituirea unor măsuri de supraveghere și impunerea unor obligații pentru ca inculpatul să își însușească de o manieră ireproșabilă o conduită și o perspectivă corectă față de normele care asigură normala desfășurare a circulației pe drumurile publice.

Având în vedere că pedeapsa aplicată inculpatului nu depășește 3 ani închisoare, iar acesta nu a mai fost condamnat anterior, ținând seama de gradul de educație și de faptul că este integrat familial-social, precum și de atitudinea procesuală avută de la momentul comiterii faptei până în prezent, instanța a apreciat că scopul pedepsei și reinserția socială pot fi atinse fără privarea de

libertate a inculpatului, pronunțarea condamnării constituind un avertisment ce îl va determina să nu mai săvârșească infracțiuni.

De aceea, în temeiul art. 91 Cod penal, a suspendat executarea pedepsei închisorii și a pedepsei accesorii sub supraveghere stabilind conform art. 92 Cod penal un termen de încercare de 2 ani.

Pe latură civilă, Tribunalul Militar a constatat că, în termenul prevăzut de art. 20 alin. (1) Cod procedură penală, au fost constituite părți civile în cauză:

- Spitalul Universitar de Urgență București cu suma de 3.191,30 lei la care se adaugă dobânda legală până la efectuarea plății conform Legii nr. 95/2006, art. 320, privind reforma în domeniul sănătății, republicată, reprezentând cuantumul cheltuielilor de spitalizare cu privire la pacientul DM, care a figurat ca internat în secția Ambulatoriu ATI cu F.O. 98020 în perioada 06.10.2022-06.10.2022 (file 253 – 257 volum 2 urmărire);

- DIR (fiu), DM (noră), DAG (fiică), TI (soră), DD (nepot), DE (nepot), DA (nepoată), cu suma de 100.000 euro pentru fiecare parte civilă (file 265, 267 volum 2 urmărire).

Tribunalul Militar a mai constatat, cu prioritate, că în cauză are calitate de parte responsabilă civilmente E.R.A.S. S.A., prin lichidator judiciar CITR Filiala București SPRL.

Astfel, accidentul rutier din data de 06.10.2022 a avut loc în interiorul duratei de valabilitate a poliței RCA nr. RO/16/H16/DV 2063260991, asigurător fiind E.R.A.S. SA.

S-a mai arătat că pentru a putea fi antrenată răspunderea civilă delictuală a inculpatului este necesar, conform art. 1357 Cod civil, dovedirea concomitentă a următoarelor condiții: a) o faptă cauzatoare de prejudiciu și persoana care a cauzat această faptă; b) un prejudiciu cauzat, stabilit cu certitudine c) existența raportului de cauzalitate între fapta dăunătoare și prejudiciu și d) culpa.

Fapta ilicită ca element al răspunderii delictuale este definită în art. 1349 alin. (1) Cod civil și reprezintă acea faptă prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, au fost cauzate prejudicii dreptului subiectiv aparținând unei persoane sau intereselor acesteia. În cazul de față, Tribunalul Militar a reținut că este dovedită fapta inculpatului.

Cu privire la cea de-a doua condiție ce se cere îndeplinită pentru angajarea răspunderii pentru fapta proprie, a reținut că prejudiciul este rezultatul dăunător (de natură patrimonială sau nepatrimonială) al atingerii drepturilor persoanelor, valorilor pe care acestea le ocrotesc, rezultat care antrenează obligația de reparare din partea celui responsabil.

Tribunalul a avut în vedere pentru ca prejudiciul să fie susceptibil de reparare trebuie ca acesta să fie cert și să nu fi fost reparat încă; caracterul cert al prejudiciului presupune că acesta este sigur, atât în privința existenței, cât și în privința posibilității de evaluare. Prejudiciul actual, cel care a fost deja produs la data când se pretinde repararea lui, este întotdeauna cert.

Referitor la cuantumul daunelor materiale solicitate de partea civilă Spitalul Universitar de Urgență București, instanța de fond a reținut că potrivit art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată de furnizorii de servicii medicale, aflați în relație contractuală cu casele de asigurări de sănătate, persoanelor cărora le-au fost aduse daune sănătății prin fapta altor persoane *sunt recuperate de către furnizorii de servicii medicale de la persoanele care răspund potrivit legii și au obligația reparării prejudiciului produs*.

Instanța de fond a subliniat că principiul de bază în materie probatorie, statornicit în materia răspunderii civile delictuale, în privința daunelor materiale, este reglementat de art. 99 alin. (1) Cod procedură penală, care arată: „(...) sarcina probei aparține (...) în acțiunea civilă, părții civile ori, după caz, procurorului care exercită acțiunea civilă în cazul în care persoana vătămată este lipsită de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrânsă”.

De altfel, în cazul acțiunii civile exercitate în procesul penal, partea civilă afirmă existența prejudiciului și întinderea sa, fiind totodată obligată să precizeze motivele, probele [art. 20 alin. (2)

Cod procedură penală], iar în considerarea art. 98 lit. b) și d) Cod procedură penală, constituie obiect al probei faptele privitoare la răspunderea civilă, atunci când există parte civilă și orice împrejurare necesară pentru justa soluționare a cauzei.

Din interpretarea art. 99 alin. (3) Cod procedură penală, potrivit căruia în procesul penal, persoana vătămată, suspectul și părțile au dreptul de a propune organelor judiciare administrarea de probe, și a art. 100 Cod procedură penală, rezultă că pretențiile materiale pot fi dovedite cu orice mijloace de probă prevăzute de art. 97 alin. (2) Cod procedură penală, dacă proba care se obține este pertinentă, utilă și concludentă.

A mai reținut că sumele cuprinse în deconturile de cheltuieli întocmite de unitățile sanitare pentru pacienții spitalizați (cum este cazul victimei) se calculează în baza cheltuielilor efective din contabilitatea unității sanitare.

În acest sens, în conformitate cu art. 320 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, furnizorii de servicii care acordă asistența medicală prevăzută la alin. (1) realizează o evidență distinctă a acestor cazuri și au obligația să comunice lunar casei de asigurări de sănătate cu care se află în relație contractuală această evidență, în vederea decontării, precum și cazurile pentru care furnizorii de servicii medicale au recuperat cheltuielile efective în vederea restituirii sumelor decontate de casele de asigurări de sănătate pentru cazurile respective.

Deconturile depuse cuprind cheltuieli cu spitalizarea, cheltuieli cu medicamentația și analize medicale sunt corespunzătoare zilei de internare și coincid vătămărilor constatate prin raportul medical de necropsie nr. A3/1306/2022 emis de Institutul Național de Medicină Legală Mina Minovici. În cauză, este cert că Spitalul Universitar de Urgență București a prestat serviciile medicale victimei, astfel că are dreptul, în temeiul legii, la contravaloarea acestora, de la cel care a produs prejudiciul, respectiv inculpatul.

Tribunalul a mai reținut că prerogativa unității sanitare de a pretinde și a primi contravaloarea serviciilor medicale prestate de la persoana care, prin faptele sale, a adus daune sănătății altei persoane este reglementată de art. 320 din Legea nr. 95/2006.

Aceste dispoziții se impun a fi corelate cu cele art. 11 din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, potrivit căreia asigurătorul RCA are obligația de a despăgubi partea prejudiciată pentru prejudiciile dovedite suferite în urma accidentului produs prin intermediul vehiculului asigurat, inclusiv pentru vătămări corporale.

Cum inculpatul SML răspunde pentru prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale, partea responsabilă civilmente E.R.A.S S.A., trebuie să repare prejudiciul cauzat de acesta părții civile Spitalul Universitar de Urgență București.

Instanța de fond a mai reținut că partea civilă Spitalul Universitar de Urgență București a solicitat și dobânda legală.

Tribunalul a apreciat că dobânda penalizatoare reglementată de art. 1 alin. (3) din O.G. nr. 13/2011 reprezintă o *modalitate de reparare a prejudiciului extracontractual*, specific răspunderii civile delictuale, în condițiile art. 1385 alin. (3) Cod civil ea reprezentând câștigul pe care în condiții obișnuite partea civilă ar fi putut să îl realizeze și de care a fost lipsită.

Conform art. 1381 alin. (2) Cod civil, dreptul la reparație se naște din ziua cauzării prejudiciului, chiar dacă acest drept nu poate fi valorificat imediat. De asemenea, alin. (3) al aceluiași articol arată că dreptului la reparație îi sunt aplicabile, de la data nașterii sale, toate dispozițiile legale privind executarea, transmisiunea, transformarea și stingerea obligațiilor.

De asemenea, potrivit art. 1535 alin. (1) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească

vreun prejudiciu. În acest caz, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plății ar fi mai mic.

Tribunalul Militar a arătat că sunt incidente și dispozițiile art. 1523 alin. (2) lit. e) Cod civil, care prevăd că debitorul se află de drept în întârziere atunci când obligația se naște din săvârșirea unei fapte ilicite extracontractuale.

Ca atare, în privința datei de la care se va calcula dobânda legală, a reținut că, potrivit art. 1381 alin. (2) și (3) coroborat cu art. 1535 alin. (1) Cod civil și art. 1523 alin. (2) lit. e) Cod civil, în cazul răspunderii civile delictuale se impun a fi recunoscute de la data comiterii producerii faptei ilicite, care în prezenta speță corespunde și datei efectuării cheltuielilor de către partea civilă Spitalul Universitar de Urgență București.

Întrucât dobânzile legale sunt calificate de lege drept beneficiu nerealizat, partea responsabilă civilmente va fi obligată la plata către spital penalităților legale de întârziere, calculate conform art. 3 alin. (2 ind. 1) din O.G. nr. 13/2011, asupra prejudiciului cauzat, ce vor fi calculate de la data de 06.10.2022.

Referitor la cuantumul daunelor morale solicitate de părțile civile DIR (fiu), DM (noră), DAG (fiică), TI (soră), DD (nepot), DE (nepot), DA (nepoată), Tribunalul Militar a reținut că accidentul de circulație a avut ca rezultat decesul victimei DM la vârsta de 62 de ani, vârstă care, alăturată stării de sănătate a victimei anterior accidentului, nu era de natură să facă predictibilă dispariția sa într-un interval de timp apropiat (certificat deces fila 43 volum 1 urmărire).

A mai reținut că pierderea suferită prin decesul victimei dă contur prejudiciului neevaluabil pecuniar. Codul civil român deschide, explicit, posibilitatea, pentru instanța de judecată, de a acorda despăgubiri ascendenților, *descendenților*, fraților, *surorilor* și soțului, pentru durerea încercată prin moartea victimei, precum și *oricărei alte persoane care, la rândul ei, ar putea dovedi existența unui asemenea prejudiciu* [art. 1391 alin. (2) Cod civil] – prejudiciul de afecțiune.

Potrivit art. 975 alin. (1) Cod civil, descendenții sunt copiii defunctului și urmașii lor în linie dreaptă la nesfârșit. Din această categorie fac parte părțile civile DIR (fiu), DAG (fiică), DD (nepot), DE (nepot) și DA (nepoată).

Potrivit art. 976 alin. (2) Cod civil, colateralii privilegiați sunt frații și *surorile* defunctului, precum și descendenții acestora, până la al patrulea grad inclusiv cu defunctul. În această categorie se include partea civilă TI (soră).

Referitor la prejudiciul nepatrimonial suferit de părțile civile DIR (fiu), DAG (fiică), DD (nepot), DE (nepot) și DA (nepoată), respectiv TI(soră), Tribunalul a arătat că existența lui este, în mod firesc, prezumată, având în vedere legăturile de rudenie existente între victimă și acestea.

Tribunalul Militar a reținut că părțile civile aveau o legătură afectivă profundă cu victima, motiv pentru care le-a fost tulburat cursul firesc al vieții ca urmare a accidentului de circulație, pierderea mamei/bunicii/surorii/soacrei cauzându-le în mod cert o tulburare. Efectele negative ale decesului victimei au fost accentuate de faptul că aceasta era sprijin moral pentru părțile civile, legăturile de familie fiind guvernate de sprijin reciproc și bună – înțelegere, aspecte, de asemenea, subliniate de către părțile civile și martor [declarația de parte civilă DRI din data de 16 octombrie 2024 (file 64 – 65):.; declarația de parte civilă DM din data de 16 octombrie 2024 (file 62 – 63); declarația de martor MI din data de 16 octombrie 2024 (fila 60).

În privința părților civile DRI (fiu) și DAG (fiică), este evident că decesul unui părinte determină producerea unor suferințe psihice pentru copil, chiar dacă aceștia nu mai sunt minori, suferințe care în cauză sunt amplificate de contextul și modalitatea în care victima a decedat (în acest sens fiind relevante fotografiile de la cercetarea la fața locului și raportul de necropsie).

Tribunalul a mai reținut că deși părțile civile DAG (fiică) și TI (soră) nu împărțeau viața cotidiană cu victima, din mijloacele de probă administrate rezultă că aveau o legătură afectivă

profundă, motiv pentru care le-a fost tulburat cursul firesc al vieții ca urmare a accidentului de circulație, pierderea cauzându-le în mod cert o tulburare. Ambele persoane păstra legătura cu victima fie telefonic, fie prin vizitele lunare sau mai dese.

Și în privința acestora, prezumția legală prevăzută în art. 1391 alin. (2) Civil are regimul juridic reglementat de art. 328 alin. (1) Cod procedură civilă, conform căruia „prezumția legală scutește de dovadă pe acela în folosul căruia este stabilită în tot ceea ce privește faptele considerate de lege ca fiind dovedite”. Contrar celor susținute de partea responsabilă civilmente, împrejurarea că partea civilă DAG (fiică) a ales monahismul ca opțiune de viață și mântuire, nu poate atrage inadmisibilitatea acțiunii civile exercitate în procesul penal, retragerea la mănăstire nefiind echivalentă cu pierderea vreunui drept civil ori cu dispariția legăturii de rudenie dintre mama și copil.

S-a mai reținut că în contra celor învederate de parte responsabilă civilmente, împrejurarea că părțile civile DD (nepot), DE (nepot) și DA (nepoată) ar fi avut vârste fragede (de 5 ani și 10 luni, 2 ani și 10 luni și 7 ani) la data producerii accidentului, nu înseamnă că aceștia nu au conștientizat consecințele negative ale morții bunicii lor, cu care păstrau legături afective apropiate, aceștia fiind într-o fază a dezvoltării în care erau capabili de a simți și înțelege emoții complexe.

De altfel, raționamentul părții responsabile civilmente care solicită realizarea unei diferențe de tratament în privința părților civile bazată exclusiv pe vârsta lor, constituie o încălcare a art. 14 coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO [a se vedea, Cauza Deaconu împotriva României, hotărârea din 29 ianuarie 2019, pct. 34]. În condiții normale, precum cele din speță, o moarte brutală și neașteptată a provocat nepoților, indiferent de vârsta lor, o suferință. Vârsta se impune a fi avută în vedere la cuantificarea daunelor morale, după cum se impune a fi avută în vedere și împrejurarea că partea civilă DA a fost de față la producerea accidentului.

Referitor la partea civilă DM, chiar dacă nu era legată de victimă prin rudenie, Tribunalul a reținut, pe de o parte că, în considerarea art. 407 alin. (2) Cod civil, aceasta se afla într-o legătură de afinitate de gradul I cu victima DM, iar pe de altă parte, aceasta a dovedit un prejudiciu nepatrimonial, în considerarea art. 1391 alin. (2) teza finală Cod civil, existând o reală legătură de afecțiune cu defuncta.

În aceste condiții, soluția neindemnizării prejudiciului de afecțiune ar fi inechitabilă și contrară cerinței reparării integrale a pagubei. Astfel, Tribunalul Militar nu a putut achiesa concluziilor părții responsabile civilmente, câtă vreme durerea cauzată acestei părți civile de moartea afinului de gradul I nu este mai puțin reală, în condițiile unei coabitări neîntrerupte în armonie, timp de 7 ani, legătură afectivă fiind păstrată inclusiv la momentul decesului.

Cât privește întinderea prejudiciului pentru fiecare dintre părțile civile mai sus indicate, este evident că aceasta nu poate fi cuantificată potrivit unor criterii matematice sau economice, astfel încât în funcție de împrejurările concrete ale speței, statuând în echitate, Tribunalul Militar acordând despăgubiri apte să constituie o satisfacție echitabilă, aflată într-un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora”.

În primul rând, referitor la argumentele părților civile, Tribunalul a subliniat că activitatea de stabilire a cuantumului daunelor morale nu trebuie să fie percepută ca o înțelegere/neînțelegere a durerii părților civile, după cum pretențiile solicitate le vor fi admise în totalitate sau în parte.

În al doilea rând, dimensionarea daunelor morale se impune a fi realizată în raport de *încercarea* prin care au trecut părțile civile ca urmare a decesului victimei. O asemenea dimensionare nu poate ține cont de intensitatea resimțită a pierderii sau de durerea experimentată – întrucât acestea nu pot fi cuantificate sau măsurate, nici de eventuala contribuție economică a victimei în sfera familiei (analiza trebuind a fi realizată pe tărâmul daunelor materiale), ori de

comportamentul iresponsabil al conducătorului auto și greșelile comise de aceasta – întrucât acestea sunt sancționate în latura penală a cauzei.

În al treilea rând, astfel cum a indicat și partea responsabilă civilmente, la stabilirea cuantumului daunelor morale trebuie avut în vedere și criteriul obiectiv constând în sumele acordate de practica judiciară, în cazuri similare.

În concluzie, cumulând criteriul rudeniei/afinității, criteriul existenței relației afective păstrate, vârsta la care a survenit decesul victimei și caracterul violent al morții, dar și vârsta părților civile, Tribunalul a apreciat că daunele morale trebuie limitate la suma de câte 35.000 euro pentru părțile civile DRI (fiu) și DAG (fiică), 20.000 euro pentru partea civilă DA, câte 10.000 euro pentru părțile civile DD (nepot), DE (nepot), 20.000 euro pentru partea civilă TI (soră) și 10.000 euro pentru partea civilă DM.

Împotriva acestei sentințe penale au declarat apel Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București și apelanții - parte civilă DIR, DM, DAG, TI, DD, DE, DA.

Apelantul Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București a criticat sentința penală atacată, solicitând aplicarea pedepsei complementare ce constă în interzicerea dreptului de a mai conduce autoturisme pe drumurile publice prev. de art.65 raportat la art.66, alin.1, lit I Cod penal precum și majorarea numărului zilelor de muncă în folosul comunității prevăzut de art.93 alin. 3, de la 60 la 100 de zile.

Apelanții - parte civilă DRI (fiu) și DAG (fiică), 20.000 euro pentru partea civilă DA, câte 10.000 euro pentru părțile civile DD (nepot), DE (nepot), 20.000 euro pentru partea civilă TI (soră) și 10.000 euro pentru partea civilă DM au criticat sentința penală atacată apreciind că sumele acordate de instanța de fond cu titlu de daune materiale sunt stabilite într-un cuantum nejustificat de mic și total disproporțional față de daunele provocate părților civile.

Analizând hotărârea pronunțată de instanța de fond, în raport cu toate actele și lucrările dosarului, cu motivele susținute, dar și în conformitate cu art.417 și următoarele din Codul de procedură penală, Curtea Militară de Apel constată că următoarele:

Cu privire la *situația de fapt*, Curtea a constatat că instanța de fond a stabilit în mod corespunzător situația de fapt, soluția de condamnare fiind întemeiată pe modalitatea corespunzătoare de interpretare a probatoriului administrat atât în cursul urmăririi penale, cât și judecării în fond în procedura abreviată a recunoașterii vinovăției.

Procedând la analiza probatoriului administrat Curtea a reținut la rândul său că la data de 06 octombrie 2022, în jurul orei 16:00, inculpatul plt. SML a condus autoturismul marca Seat Leon cu numărul de înmatriculare DJ- 01-SME pe bulevardul Drumul Taberei din municipiul București, dinspre strada Sibiu către strada Brașov, iar la trecerea de pietoni situată în apropierea imobilului cu nr. 28 a accidentat-o pe victima DM, care se angajase în traversarea pe marcajul pietonal, ulterior survenind decesul acesteia.

Cu privire la *încadrarea juridică* a faptei, Curtea a apreciat că aceasta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de ucidere din culpă, faptă prev. de art. 192 alin. 1 și 2 Cod penal.

În ceea ce privește *individualizarea pedepsei principale* Curtea a constatat că apelurile declarate de procuror și părțile civile nu critică cuantumul pedepsei principale și nici modalitatea de executare neprivativă de libertate a acesteia. De asemenea Curtea a reținut că prin raportare la gravitatea infracțiunii (printr-o contribuție de autor a inculpatului apelant la uciderea unei alte persoane), împrejurările și modalitățile de comitere (conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul, producerea unui accident rutier, pe fondul nerespectării regulilor de acordare a priorității de trecere pentru pietoni), consecințele produse (decesul unei persoane), lipsa

antecedentelor penale ale inculpatului, conduita procesuală (caracterizată prin sinceritate și prin asumarea faptei săvârșite), precum și datele personale (inculpatul apelant este integrat social, are un loc de muncă și o conduită profesională exemplară), pedeapsa închisorii stabilită de prima instanță, inclusiv sub aspectul individualizării numărului zilelor de muncă în folosul comunității aplicate, este corectă, legală și temeinică.

Curtea Militară a considerat însă întemeiat motivul de apel formulat de procuror cu privire la omisiunea primei instanțe de a aplica inculpatului apelant pedeapsa complementară prev. de art.66 alin.1 lit.i din Codul penal (interzicerea exercitării dreptului de a conduce vehicule pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere).

Astfel, în antiteză cu tribunalul, Curtea Militară a apreciat că față de gravitatea faptei săvârșite - conducerea pe drumurile publice unui autoturism fără a acorda prioritate pietonilor angajați în traversarea regulamentară a străzii și fără a adapta viteza la condițiile de trafic, de împrejurarea că din cauza nerespectării obligațiilor impuse de OUG nr.195/2002 inculpatul a produs din culpa sa exclusivă un accident rutier soldat cu moartea unei persoane, de perioada scursă de la comiterea faptei de aproximativ 2 ani și 6 luni (și nu de 4 ani cum greșit a socotit prima instanță) în care inculpatul a beneficiat, chiar dacă nu în permanență, de dreptul de a conduce autovehicule pe drumurile publice, infracțiunea săvârșită creează față de acesta o nedemnitate în exercitarea dreptului prevăzut de art. 66 lit.i cod penal.

Ca atare, în temeiul art.67 alin.1 din Codul penal, Curtea Militară a interzis inculpatului plt. SML, cu titlul de pedeapsă complementară, exercitarea dreptului prevăzut de art.66 alin.1 lit.i din Codul penal (de a conduce vehicule pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere), pe o durată de 2 ani de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, potrivit art.68 alin.1 lit.b din Codul penal.

În temeiul art.65 alin.1 din Codul penal, a aplicat inculpatului și pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării aceluiași drept, prevăzut de art.66 alin.1 lit.i din Codul penal, care se va executa dacă pedeapsa principală de 2 ani închisoare va deveni executabilă.

În ceea ce privește *latura civilă* a cauzei, *criticată de către apelanții-părți civile*, Curtea Militară a constatat că nu se impune admiterea apelurilor. Astfel, Curtea a considerat ca fiind corect stabilit cuantumul prejudiciului moral de prima instanță.

În acest sens, Curtea a constatat că prejudiciul moral constă în rezultatul dăunător direct al unei fapte ilicite și culpabile, prin care se aduce atingere valorilor cu conținut nepatrimonial ce definesc personalitatea umană. Prejudiciul moral, fiind strâns legat de persoana umană, lezează direct și nemijlocit sentimentele de dragoste și afecțiune, cum este și cazul de față.

În ceea ce privește sumele pretinse de părțile civile cu titlu de daune morale, Curtea a reținut ca la aprecierea cuantumului despăgubirilor morale trebuie să aibă în vedere anumite criterii cum sunt: criteriul echității care presupune existența unei corespondențe între prejudiciul încercat și dimensiunea despăgubirii, criterii referitoare la consecințele negative suferite de cei în cauză, în plan fizic, psihic și afectiv, criterii referitoare la importanța valorilor lezate, măsura în care acestea au fost lezate. Toate aceste criterii trebuie să conducă la stabilirea unei sume care să reprezinte o justă și reală despăgubire a părților civile, cu efect de satisfacție și să nu reprezinte o sancțiune excesivă pentru autorul faptei prejudiciabile ori ca venituri necuvenite părților civile.

În materia daunelor morale, principiul reparării integrale a prejudiciului poate avea doar un caracter aproximativ, fapt explicabil în raport de natura neeconomică a respectivelor daune, imposibil de a fi echivalate bănește.

În absența unor criterii legale pe baza cărora să se poată realiza o cuantificare obiectivă a daunelor morale, Curtea Militară a reținut că instanța de judecată este cea care va proceda la stabilirea acestora în raport de consecințele negative produse, importanța valorilor lezate părții

civile, intensitatea și consecința traumei psihice suferite, în ce măsură a fost afectată situația materială și socială a acesteia.

S-a reținut că despăgubirile reprezentând daune morale trebuie să fie rezonabile, aprecierea și cuantificarea acestora să fie justă și echitabilă, să corespundă prejudiciului moral real și efectiv produs părții vătămate și suferite de aceasta, în așa fel încât, să nu se ajungă la o îmbogățire fără just temei al celui îndreptățit să pretindă și să primească daune morale, dar nici să fie derizorii.

Evaluarea daunelor morale, neputând fi făcută în aceleași condiții cu reparația prejudiciilor patrimoniale, presupune stabilirea unor criterii specifice: – importanța socială a valorii lezate prin săvârșirea faptei ilicite, în acest caz, valoarea putând avea atât un conținut subiectiv (implicând o prețuire din partea persoanei lezate), cât și un conținut obiectiv, fiind expresia unei cerințe obiective a realității; – gravitatea, intensitatea durerilor psihice provocate; – repercusiunile asupra situației părților civile, inclusiv în plan familial și social; – echitatea și rezonabilitatea reparației bănești care să contribuie la acoperirea suferințelor pricinuite și nicidecum la o îmbogățire fără just temei.

Așadar, întrucât în stabilirea daunelor morale nu se poate apela la probe materiale, cuantumul acestora va fi apreciat de instanță la o sumă rezonabilă față de suferința părților civile, subliniindu-se în același context că și soluția de condamnare a inculpatului la pedeapsa închisorii, pronunțată în planul acțiunii penale, asigură acestor părți civile satisfacția echitabilă, directă și imediată, de ordin moral pentru nedreptatea suferită, justiția fiind îndeplinită prin întrepătrunderea celor două modalități.

Curtea Militară a reținut că prin săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă deduse judecății, părților civile le-a fost cauzat de către inculpat un prejudiciu moral important, constând în pierderea unei persoane foarte dragi – a mamei/bunicii/soacrei/surorii părților civile, în împrejurări dureroase pentru membrii familiei. Nu a fost omisă nici împrejurarea că partea civilă DA a fost de față la producerea accidentului, eveniment care a marcat-o negativ pe viitor.

Astfel, consecințele negative suferite de către părțile civile în plan psihic și afectiv, cauzate de pierderea unei rude apropiate sunt de netăgăduit, fiind totodată notorie suferința provocată de o astfel de pierdere. Aspectele la care au făcut referire părțile civile în apelul lor sunt într-adevăr chestiuni obiective care dovedesc drama pe care au trăit-o.

Cu toate acestea, s-a apreciat că, în speță, cuantumul stabilit de prima instanță are în vedere, în opinia instanței de control judiciar, toate elementele expuse, iar valoarea daunelor morale stabilite de către prima instanță este justă, neimpunându-se majorarea lor.

Față de toate cele arătate, Curtea, în baza art. 421 pct. 2 lit. a) C.proc.pen., a admis apelul declarate de către Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București împotriva sentinței penale nr.142 din 01.11.2024, pronunțată de Tribunalul Militar București, în dosarul nr. 125/753/2024, va desființa în parte, sentința penală apelată și, în fond, rejudecând, a procedat în sensul celor anterior menționate.

În baza art.421 alin.1 pct.1 lit.b C.proc.pen. Curtea a respins ca nefondate apelurile declarate de apelanții – părți civile DRI, DM, DAG, TI, DD, DE și DA, cu obligarea inculpaților părți civile la plata cheltuielilor judiciare către stat.